
Meddelandeblad

Mottagare:
Vårdgivare
Verksamhetschefer
Hälso- och sjukvårdspersonal

Nr. 10/2010
December 2010

Tydliggörande om palliativ sedering

En patient ska ges sakkunnig och omsorgsfull vård som uppfyller kraven på vetenskap och beprövad erfarenhet. Det innebär bland annat att det är hälso- och sjukvårdens uppgift att hjälpa sjuka människor och att så långt som möjligt behandla och bota deras sjukdomar så att de kan återvinna hälsa och välbefinnande. När detta mål inte kan uppnås är det vårdens uppgift att ge lindrande behandling, så kallad palliativ vård.

Informationen i detta meddelandeblad syftar till att tydliggöra vilka regler som gäller i samband med palliativ sedering.

Allmänt om den rättsliga regleringen

Vården ska ges i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet. En patient ska ges sakkunnig och omsorgsfull vård som uppfyller dessa krav¹. Enligt denna princip måste de som arbetar inom sjukvården i första hand slå vakt om patientens liv. När detta mål inte kan uppnås är det sjukvårdens uppgift att ge lindrande behandling, så kallad palliativ vård. Syftet med palliativ vård är att förbättra livskvaliteten för patienter med livshotande sjukdomar. Den palliativa vårdens mål är att lindra smärta och andra symtom.

Palliativ vård ska liksom all annan hälso- och sjukvård genomföras i samråd² med patienten. Patienten ska informeras³ om vilka behandlingsmöjligheter som finns, till exempel möjligheter att behandla svår smärta och kramper. Det är viktigt att vara mycket lyhörd för patientens behov och önskemål.

Vårdgivaren är ansvarig för att det bedrivs en god och säker vård. När det gäller palliativ vård ansvarar vårdgivaren bland annat för att det finns de lokaler, den

---

¹ 2 kap. 1 § lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område, förkortad LYHS, fr.o.m. 1 jan 2011 regleras detta i 6 kap. 1 § patientsäkerhetslagen (2010:659), förkortad PSL

² 2 a § hälso- och sjukvårdslagen (1982:763), förkortad HSL och 2 kap. 1 § LYHS, fr.o.m. 1 jan 2011 6 kap. 1 § PSL

³ 2 b § HSL och 2 kap. 2 § LYHS, fr.o.m. 1 jan 2011 6 kap. 6 § PSL

utrustning och den personal⁴ som behövs för att ge god palliativ vård. Det gäller alla vårdgivare som vårdar patienter i livets slutskede, såväl landsting, kommuner som privata vårdgivare.

Palliativ sedering

Med palliativ sedering menas en medveten påverkan av vakenhetsgraden hos en patient i livets slutskede i syfte att uppnå lindring vid outhärdliga symtom. Palliativ sedering åstadkoms genom kontinuerlig intravenös tillförsel av ett lugnande, ångestdämpande läkemedel. Medvetandegraden kan vara mer eller mindre sänkt beroende på vilket typ av symtomlindring läkaren vill uppnå med hänsyn till patientens tillstånd och behov.

När en patient har plågsamma symtom som inte kan lindras på annat sätt kan palliativ vård i form av sedering bli aktuellt. Exempel på sådana symtom är smärta, andnöd och kvävningsskänsla, förvirringstillstånd (delirium) samt andra fysiska och/eller psykiska besvär som inte kan lindras. Om möjligheterna till symtomlindring på annat sätt är uttömda, finns inga hinder att erbjuda patienten palliativ sedering.

Intermittent palliativ sedering innebär att patientens medvetandegrad tillfälligt höjs. Då finns möjlighet att utnyttja en möjlighet till dialog med patienten, till exempel om behandlingssituationen. Patienten kan då framföra en eventuellt ändrad inställning till behandlingen. Det kan finnas flera anledningar till att välja denna behandlingsform, men det finns inga legala krav på att då och då höja patientens medvetandegrad.

Kontinuerlig palliativ sedering ges normalt endast när symtomen bedöms föreligga permanent. En kontinuerlig palliativ sedering kan behöva ges under längre eller kortare tid beroende på patientens önskemål, tillstånd och behov av symtomlindring.

Övrigt

Läkemedelsverket har publicerat en behandlingsrekommendation⁵ om smärtlindring i livets slutskede.

Sammanfattningsvis

Hälso- och sjukvården ska i samråd med patienten och i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet välja de palliativa insatser som motsvarar sakkunnig och omsorgsfull vård. Om palliativ sedering är nödvändig för att lindra patientens symtom ska den behandlingsformen väljas. Det finns det inga legala hinder mot att välja kontinuerlig sedering som behandlingsform så länge behandlingen uppfyller kraven på god vård.

---

⁴ 2 e § HSL

⁵ Smärtlindring i livets slutskede – rekommendation från Läkemedelsverket 6:2010

Denna information (art nr 2010-12-27) kan laddas ner och beställas från Socialstyrelsens webbplats: www.socialstyrelsen.se/publikationer. Den kan även beställas från Socialstyrelsens kundtjänst, 120 88 Stockholm, fax 08-779 96 67.

Publicerad: www.socialstyrelsen.se, 2010